

Socialministerens tale ved afholdelse af samråd den 11. oktober 2007 om sikrede afdelinger

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål C: Finder ministeren det uproblematisk, at børn under 15 år indskrives på en sikret afdeling sammen med 15-17-årige, som det er sket 27 gange i løbet af 2006?

I forhold til spørgsmål C om placering af unge under 15 år på sikrede institutioner, vil jeg gerne starte med at forsikre udvalget om, at unge under 15 år ikke anbringes på de sikrede institutioner uden, at der er alvorlige grunde bag anbringelsen.

For at anbringe en ung under 15 år på en sikret afdeling, skal det være absolut påkrævet, det vil sige, at de kun anbringes i de tilfælde, hvor problemstillingerne ikke kan løses gennem andre indsatser. Eksempelvis i tilfælde, hvor den unge ikke kan rummes i andre tilbud pga. aggressiv adfærd. Det er altså virkeligheden med nogle af de her unge, selvom de er under 15 år. Og nogen gange er den bedste hjælp, vi kan give disse unge faktisk, at man kan fastholde dem i en observationsperiode, mens man bliver klogere på, hvordan man kan hjælpe dem.

Som det også nævnes i spørgsmålet, er det sket 27 gange i løbet af 2006, at det er fundet nødvendigt at placere en ung under 15 år på en sikret afdeling. Det er et lille fald i forhold til 2005, hvor tallet var 31 unge.

Hvis man ser på, hvordan de unge under 15 år fordeler sig rent aldersmæssigt, viser det sig, at langt de fleste er 14 år. I perioden 1. september 2005 – 31. marts 2007 blev i alt 42 unge under 15 år placeret på en sikret institution. Af de 42 var hele 32 af dem 14 år. Kun to var 12 år.

Og hvis man ser på, hvorfor de her unge er placeret på sikrede institutioner, tegner der sig også et klart billede. 28 af de 42 unge under 15

år er nemlig placeret til såkaldt pædagogisk observation, dvs. med det formål at vurdere, om den unge har brug for et særligt pædagogisk tilbud – og i givet fald hvilket. En pædagogisk observation kan tage op til to måneder.

Derudover er andre otte af de 42 anbragt på en sikret institution på baggrund af farlighedskriteriet – dvs. at de ganske enkelt har været til fare for sig selv eller andre og derfor har haft akut brug for et tilbud.

Så nogle gange kan det altså være nødvendigt at placere unge under 15 på sikrede institutioner. Men det er klart, at de sikrede institutioner også har et ansvar for at der tages passende hånd om disse unge – hvilket nogle gange kan betyde, at de skal skærmes fra andre af de lidt ældre unge. Man skal huske på, at mange sikrede afdelinger er bygget op, så der kun bor ganske få unge sammen. Ofte en 4-5 stykker. Det er simpelthen nødvendigt med disse meget krævende unge, at man alene har dem i små grupper.

Jeg vil gerne fremhæve, at Kvalitetsafdelingen i Region Midtjylland er i gang med en evaluering for Socialministeriet, som bl.a. ser på anvendelsen af sikrede institutioner til de 12 – 14-årige. Jeg forventer, at evalueringen er færdig i starten af 2008. Så vi får altså snart mere viden om de unge på de sikrede afdelinger. Hvis undersøgelsen viser, at der er grund til at ændre på den nuværende praksis, så skal vi selvfølgelig se på det.

Og så er det blevet aftalt med KL i forbindelse med rammeaftalen for 2008, at der skal nedsættes et udvalg om sikrede pladser. Udvalget skal bl.a. se på brugen af de sikrede pladser, og jeg vil sørge for, at evt. problemstillinger omkring de unge under 15 år bliver en del af arbejdet. Danske Regioner, som jo har det overordnede ansvar for koordineringen af de sikrede pladser, deltager også i udvalgsarbejdet.

Spørgsmål D: Er ministeren enig i, at unge, der anbringes i sikrede institutioner, bør have mulighed for at få tilrettelagt og gennemføre en relevant skoleundervisning mv.?

I forhold til spørgsmål D om undervisning af unge, der anbringes i sikrede institutioner, er jeg enig i, at de unge skal have mulighed for relevant skoleundervisning.

Vi skal selvfølgelig huske, at de unges ophold på sikret institution i gennemsnit kun varer 46 dage. Og som det tydeligt fremgår af Socialpædagogernes undersøgelse, kommer de desværre med ret svage faglige forudsætninger. Men undervisning under opholdet er alligevel vigtig, fordi det er centralt at få de unge i gang igen, holde dem fast og motivere dem til at fortsætte med skolen – også efter de forlader den sikrede institution.

Derfor er det jo også blevet præciseret, at handleplanerne for de unge i ungdomssanktionen skal fokusere på uddannelse. Det var en del af styrkelsen af ungdomssanktionen, som trådte i kraft i juni i år. Konkret betyder det, at der i samarbejde med den unge skal opstilles målsætninger for skolegangen, som der løbende følges op på.

Unge, der anbringes på sikrede institutioner, er i øvrigt omfattet af undervisningspligten på linje med alle andre børn i Danmark. Det er beliggenhedskommunens ansvar, at børn, som opholder sig i kommunen, modtager undervisning. Og det er også beliggenhedskommunen, som har pligt til at føre tilsyn med undervisningen. Det skal selvfølgelig ske i tæt samarbejde med de sikrede institutioner, hvor undervisningen typisk vil foregå – og også i samarbejde med den anbringende kommune.

De fleste sikrede institutioner oplyser, at de har eller er ved at lave en aftale med beliggenhedskommunen om undervisningen på institutionen, og at de samarbejder med den unges opholdskommune om den enkelte elevs undervisning.

Socialpædagogernes undersøgelse siger jo desværre ikke så meget om undervisningen under selve opholdet på de sikrede institutioner. Den handler om det faglige niveau, de unge kommer med. Men jeg er bekymret for om samarbejdet foregår godt nok, og om undervisningen kunne være bedre.

Danske Regioner er imidlertid i gang med en undersøgelse af, hvilke tilbud om undervisning der findes på de sikrede institutioner, herunder hvordan der samarbejdes med kommunerne. Resultaterne af undersøgelsen skal bruges til et samlet udspil til konkrete udviklingstiltag, som forventes færdig primo 2008.

Det er vigtigt, at samarbejdet mellem de sikrede institutioner og beliggenhedskommunerne fungerer. Derfor er jeg selvfølgelig også klar til at gå i dialog med Danske Regioner, Undervisningsministeriet og de syv kommuner, hvor der ligger sikrede institutioner, hvis den kommende undersøgelse viser, at der er problemer med undervisningen.

Endvidere vil undervisning være et af de områder, der skal være i fokus, i forbindelse med de nye pladser, som skal drøftes med satspuljeordførerne.

Spørgsmål E: Er ministeren enig i, at unge, der viser sig at være så mentalt retarderede, at de falder uden for straffelovens bestemmelser på grund af uegnethed til straf, bør være et andet sted end i en sikret institution?

Endelig er der spørgsmålet om placeringen af mentalt retarderede på sikrede institutioner.

Ligesom for øvrige unge kan der være forskellige årsager til, at mentalt retarderede unge placeres på en sikret institution frem for en åben institution. At de er farlige for sig selv eller omgivelserne, at de skal under pædagogisk observation, at de har behov for socialpædagogisk behandling under sikrede forhold eller som varetægtssurrogat.

I alle tilfælde er der tale om formål, som man i hvert enkelt tilfælde har vurderet, ikke kan løses på en åben institution – i første omgang i hvert fald.

Når mentalt retarderede unge placeres på sikrede institutioner, er det selvfølgelig vigtigt, at personalet er opmærksomme på at skærme dem fra evt. uheldige påvirkninger fra stærkere unge. Det kan f.eks. gøres ved at placere dem sammen med mindre hårde kriminelle og skabe forståelse for den retarderede unges særlige problemer. Og så må må-

let jo være, at de unge hurtigst muligt placeres på en åben afdeling for mentalt retarderede unge.

Man kan overveje, om det vil være hensigtsmæssigt at lave særlige pladser eller måske en specialiseret sikret institution, der er specielt målrettet til udviklingshæmmede under 18 år. Men det er et spørgsmål, som skal afgøres mellem kommuner og regioner i rammeaftalerne

Det er jo sådan, at kommunerne har ansvaret for, at der er et tilstrækkeligt antal pladser, mens regionerne har ansvaret for koordineringen på landsplan. Så hvis der er et reelt behov for en særlig type pladser, er der ikke noget i vejen for at etablere dem.

Danske Regioner vurderer selv, at der er behov for 5 pladser til mentalt retarderede. De har dog oplyst, at det er for sent at tage problemstillingen op i forbindelse med dette års rammeaftaler, men at de er opmærksom på problemstillingen og vil tage hånd om det på længere sigt.

Som jeg tidligere har nævnt, er vi i gang med at nedsætte et udvalg om sikrede pladser, hvor både KL og Danske Regioner deltager. Jeg vil sørge for, at behovet for specielle pladser til mentalt retarderede unge også bliver drøftet i udvalget.